

early prevention of the spread of destructive ideologies in political, national, cultural, religious sphere; development and implementation of effective measures to reduce the level of illegal migration; significant reduction of political tension; victimology prevention, etc. The expected results are a consistent, systematic achievement of the set goals.

Keywords: *radicalism, criminal radicalism, extremism, terrorism, criminological counteraction strategy, social violence, principles of crime counteraction strategy, components of crime counteraction strategy.*

УДК 343.851

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-4-122-128

Козар А. В. ©

здобувач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ОКРЕМІ АСПЕКТИ СПЕЦІАЛЬНО-КРИМІНОЛОГІЧНОГО ЗАПОБІГАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ НЕЗАКОННИМ КУЛЬТИВУВАННЯМ НАРКОВІСНИХ РОСЛИН

Досліджено окремі напрями спеціально-кримінологічного запобігання Національною поліцією України незаконним посівам або вирощуванню снотворного маку чи конопель. Зроблено висновки, що актуальним і своєчасним завданням для органів Національної поліції України є розробка дієвих заходів протидії розгляданому негативному явищу з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки. Констатовано, що спеціально-кримінологічне запобігання незаконному культивуванню нарковісних рослин повинно ґрунтуватися на чіткому дотриманні норм законів та вимог інших нормативних актів у цій сфері, а також на засадах взаємодії з іншими правоохоронними органами, органами державної влади та місцевого самоврядування, громадськими організаціями та окремими громадянами.

Ключові слова: *посів або вирощування снотворного маку чи конопель, запобігання, Національна поліція України, удосконалення.*

Постановка проблеми. Одним із завдань Національної поліції, відповідно до ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» є надання поліцейських послуг у сфері протидії злочинності. Безумовно, що одним із пріоритетних напрямів протидії злочинам є протидія незаконному обігу наркотичних засобів.

Першою стадією незаконного обігу наркотиків рослинного походження (виробництва, перевезення, збуту, придбання тощо) і головною передумовою існування переважної його частини є незаконні посів або вирощування снотворного маку чи конопель. Цей вид суспільно небезпечної діяльності на сьогодні перетворився в один із домінуючих видів сільської злочинності, що характеризується високим рівнем латентності та значним впливом на наркотизацію суспільства [1, с. 1].

Найбільш ґрунтовно, на дисертаційному рівні, питання запобігання незаконним посівам або вирощуванню снотворного маку чи конопель дослідив та захистив у 2007 р. Бабенко А. М., проте автор акцентував на діяльності органів внутрішніх справ та в зовсім інших соціально-економічних умовах.

Тому розробка дієвих заходів протидії такому негативному явищу, з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки, зокрема, є актуальним і своєчасним завданням для органів Національної поліції України (далі – НПУ), оскільки саме її підрозділи є важливою складовою у механізмі протидії незаконним посівам або вирощуванню снотворного маку чи конопель з боку держави на спеціальному рівні.

Спеціально-кримінологічні заходи можуть мати соціальний, правовий, організаційно-управлінський та економічний характер. Різниця між ними полягає лише

© Козар А. В., 2019

k_kpk@dduvs.in.ua

в тому, що останні спеціально та цілеспрямовано визначені на запобігання злочинам, що пов'язані з незаконним посівом або вирощуванням снотворного маку чи конопель.

Метою статті є розробка пропозицій щодо удосконалення окремих напрямів спеціально-кримінологічного запобігання Національною поліцією України незаконним культивуванням нарковмісних рослин.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. У першу чергу потребує розробки та прийняття міжвідомче положення про взаємодію правоохоронних органів із запобігання розгляданому виду злочинної діяльності. Оскільки важливим питанням є налагодження ефективної взаємодії Департаменту протидії наркозлочинності з іншими правоохоронними органами, а також підрозділами НПУ з розглядовою проблемою. Так, на питання «Як ви оцінюєте сучасний стан взаємодії Департаменту протидії наркозлочинності НПУ з іншими правоохоронними органами?» 58 % опитаних відповіли, що «незадовільно», 29 % опитаних практичних працівників відповіли – «задовільно», 7 % – «добре» та 6 % не визначились.

Під взаємодією підрозділів НПУ з правоохоронними органами у сфері запобігання незаконному культивуванню нарковмісних рослин ми розуміємо засновану на чіткому дотриманні норм законодавства, спільну діяльність НПУ та інших правоохоронних органів, яка проводиться у конкретних формах, за допомогою спеціально визначених методів, узгоджених за місцем і часом, для протидії незаконним посівам або вирощуванню снотворного маку чи конопель.

Ми згодні з думкою Ортинського В., що основними методами взаємодії мають бути прогнозування, метод взаємного обміну інформацією та планування спільних заходів. А такі методи, як робочі зустрічі, обмін передовим досвідом з метою його поширення, спільні заняття з питань взаємодії, слід застосовувати залежно від конкретних обставин і за ініціативою якогось одного органу [2, с. 8].

У результаті взаємодії можуть бути розв'язані, зокрема, такі завдання: 1) проведення спільних оперативно-розшукових заходів щодо виявлення місць та осіб, які займаються незаконним культивуванням нарковмісних рослин, припинення їх діяльності; 2) виявлення кримінальних зв'язків осіб, які займаються незаконним культивуванням нарковмісних рослин; 3) спостереження за оточенням, яке може бути причетним до незаконного обігу наркотичних засобів; 4) встановлення та затримання осіб, які займаються постачанням та заготівлею нарковмісної сировини; 5) виявлення та усунення причин і умов протиправної діяльності [1, с. 163].

Крім того, такими завданнями є: забезпечення контролю за дотриманням законності під час здійснення ліцензованої господарської діяльності з вирощування маку та конопель; притягнення до відповідальності осіб, які вчинили незаконне культивування нарковмісних рослин та розшук осіб, які вчинили розглядаваний злочин і переходяться від слідства і суду.

Якщо розглядати питання розробки форм взаємодії, то в їх основу можна покласти форми взаємодії правоохоронних органів у сфері боротьби з контрабандою наркотичних засобів, які пропонує Ортинський В., а саме:

- проведення спільних засідань колегій міністерств та відомств, оперативних нарад керівників їх структурних підрозділів для розгляду проблем боротьби із незаконним культивуванням нарковмісних рослин, прийняття конкретних рішень щодо реалізації державних програм боротьби з наркозлочинністю, виконання нових законів та правових актів України з питань боротьби з розглядаваним видом злочинності;

- проведення спільних операцій згідно з єдиним планом та задумом із комплексним використанням сил і засобів з розшуку та затримання злочинних груп або окремих злочинців, які незаконно культивують нарковмісні рослини;

- створення у разі потреби міжвідомчих слідчо-оперативних груп з розслідування цих злочинів;

- створення робочих груп за ініціативою правоохоронних органів для підготовки нових законопроектів, пропозицій про зміни і доповнення законодавства у сфері запобігання незаконним культивуванням нарковмісних рослин;

- взаємне оперативне інформування правоохоронними органами один одного про

відомі їм факти підготовки чи вчинення цих злочинів та їхнє розслідування;

– взаємний обмін інформацією, що міститься в централізованих, обласних та інших банках даних оперативно-розшукового, оперативно-довідкового призначення, а також створення спільних банків даних про осіб, які займаються чи можуть бути причетні до незаконного обігу наркотичних засобів [2, с. 9].

Виклад основного матеріалу. Для удосконалення взаємодії НПУ з іншими органами правопорядку у частині однакового застосування норм законодавства доцільною буде розробка спільних міжвідомчих методичних рекомендацій щодо кваліфікації та розслідування злочинів, передбачених ст. 310 КК України для працівників НПУ та інших правоохоронних органів, а також інших документів методичного спрямування. Наприклад, актуальною є розробка методичних рекомендацій щодо практики застосування матеріальних та процесуальних норм закону про кримінальну відповідальність за незаконне культивування нарковмісних рослин, методичних рекомендацій щодо організації і забезпечення діяльності та підвищення кваліфікації фахівців, до компетенції яких належать питання запобігання розгляданого виду злочинної діяльності.

Також, на нашу думку, актуальним і своєчасним завданням для органів НПУ є розробка дієвих заходів протидії розгляданому негативному явищу з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.

Тому позитивним нововведенням, на нашу думку, є створення Відділу аеророзвідки при Управлінні моніторингу та Аналітичного забезпечення Департаменту патрульної поліції. У своїй діяльності відповідний підрозділ буде використовувати безпілотні літальні апарати (безпілотники, дрони або квадрокоптери, як їх ще називають), тобто невеликі літальні апарати, керовані людиною з землі.

У країнах Європейського союзу поліцейські постійно експериментують з безпілотниками: обладнують їх пристроями для розпилення сльозогінного газу або влаштовують навчальну погоню за злочинцем у міських умовах. Стосовно переслідування підозрюваних поліцейські за кордоном дійшли висновків, що використання безпілотника набагато вигідніше гелікоптера. А якщо злочинець відстрілюється, то це і допоможе зберегти життя поліцейському. Важливим є те, що дрон часто непомітний для правопорушника. Це дає змогу поліцейському патрулю оперативно затримати злочинця. Крім того, в деяких країнах дрони часто використовують для патрулювання периметра важливого об'єкта, що охороняється [3].

У НПУ з 2017 р. дрони почали, зокрема, використовувати і для виявлення незаконних посівів маку та конопель. Для цього оперативні працівники залучали працівників відділу аеророзвідки Департаменту патрульної поліції.

Наприклад, на Одещині під вирощування конопель наркоаграрії використали острів, що межує по лінії Дунаю з Румунією. Виявити замаскований нелегальний посів стало можливим лише за допомогою аеророзвідки [4]. А у Дніпропетровській області поліцейські підрозділу з боротьби з наркозлочинністю за допомогою безпілотників знайшли 36 ділянок (розміром 50 x 100 м кожна), засіяних коноплями, які було замасковано серед сільськогосподарських посівів соняшника. Встановлено і затримано 37-річного громадянина, який організував цей процес [4]. Тому цей напрям роботи по виявленню незаконних посівів маку чи конопель є дуже перспективним і повинен розвиватись. Отже, очевидною є потреба у створенні відділів аеророзвідки при кожному обласному управлінні патрульної поліції з їх відповідним оснащенням, зокрема безпілотними літальними апаратами.

Так, на питання «Чи є, на вашу думку, ефективним використання безпілотних літальних апаратів для виявлення незаконних посівів снотворного маку та конопель?» 92 % опитаних нами практичних працівники відповіли «так», 3 % опитаних відповіли – «ні» та 5 % не визначились.

Крім того, нормативна база щодо використання відповідними підрозділами НПУ квадрокоптерів також потребує погодження з належним правовим забезпеченням. Так, на питання «Чи є належним, на вашу думку, нормативне забезпечення використання безпілотних літальних апаратів для виявлення незаконних посівів снотворного маку та конопель?» 26 % опитаних відповіли «так», 62 % опитаних відповіли – «ні» та 12 % не визначились.

Тому для належного правового забезпечення використання безпілотних літальних апаратів для виявлення незаконних посівів нарковмісних рослин, доречним, зо-

крема, буде затвердити у ст. 40 Закону України «Про Національну поліцію» «Застосування технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису» можливість використання безпілотних літальних апаратів для здійснення фото- і кінозйомки, відеозапису як превентивний поліцейський захід.

Також, нещодавно набули чинності «Правила використання повітряного простору України», якими встановлено вимоги щодо організації та порядку використання повітряного простору України міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями, юридичними і фізичними особами – користувачами повітряного простору [5]. Норми Авіаційних правил поширюються і на відповідну службу діяльність органів НПУ.

Відповідно до цих правил, якщо ви плануєте запускати дрон, що разом із камерою чи спеціальним устаткуванням важить більше ніж 20 кг, – слід подати заявку на використання повітряного простору. А у разі потреби – ще й отримати відповідні дозволи від Повітряних сил Збройних сил України, органів Державної прикордонної служби України, органів об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України, органів обслуговування повітряного руху та управління повітряним рухом тощо. Легшу техніку, до 20 кг, можна використовувати лише вдень. Зйомка мітингів, акцій (повітряний простір міста), регіональних та національних доріг, центральних вулиць міста, залізниць, над і вздовж ліній електропередачі (якщо немає дозволу власника) – заборонена. Не вдасться зняти без узгодження промислові зони, електростанції, залізничні станції, морські порти, сховища пального, нафти, газу, інших небезпечних речовин [6].

Є обмеження і щодо відстаней. У будь-якому разі виконувати польоти можна в межах прямої видимості, але не далі ніж 500 м від зовнішнього пілота. Максимальна висота – не вище ніж 50 метрів над рівнем земної (водної) поверхні. Не можна літати над скупченням людей на відкритому просторі та над місцями щільної забудови, навіть якщо вага апарата менше ніж 20 кг [5].

Проте ці правила у такій редакції значно ускладнюють використання дронів для службових потреб як НПУ, так і інших правоохоронних органів. Наприклад, у суді може бути оскаржено законність отримання доказів за допомогою використання квадрокоптерів.

Тому, на нашу думку, в Авіаційних правилах України слід передбачити окремий розділ, що регламентуватиме процедуру використання безпілотних літальних апаратів підрозділами НПУ та інших правоохоронних органів для запобігання злочинам. У цьому розділі, зокрема, бажано розробити спрощену процедуру отримання права на політ, а також розширити межі використання квадрокоптерів.

Але використання квадрокоптерів є ефективним засобом виявлення, якщо є інформація про наявність незаконних посівів на визначених площах.

Наприклад, у серпні 2018 р. біля села Ігорівка Буринського району Сумської області працівники поліції за допомогою квадрокоптера підтвердили інформацію про плантацію незаконних рослин посеред кукурудзяного поля. Було вилучено та знищено більше ніж 6,5 тисяч рослин конопель на загальну суму 700 тисяч гривень [7].

Проте у важкодоступній місцевості надзвичайно дієвим методом має бути залучення малої авіації, за допомогою якої можна здійснювати попередній огляд на наявність незаконних посівів. Після цього доцільним є використовувати квадрокоптери для підтвердження чи спростування виявлених фактів.

Так, за сприяння товариства «Мотор Січ» 07 серпня 2018 р. поліцейські ГУНП у Запорізькій області провели рейд для виявлення фактів незаконного вирощування нарковмісних рослин за допомогою гелікоптера та квадрокоптерів у місцях, важкодоступних для виявлення. Водночас для здійснення заходів було задіяно сім груп правоохоронців та два квадрокоптери, які на шляху пересування гелікоптеру перевіряли виявлену інформацію щодо незаконних посівів. Під час рейду відпрацьовано частину Запорізького регіону, виявлено три незаконні посіви [8].

Здійснення супутникового космічного моніторингу також має стати дієвим засобом виявлення незаконних посівів нарковмісних рослин на значних площах, у разі відсутності попередньої оперативної інформації про такі посіви.

Так, в Україні Світовий банк за фінансової підтримки ЄС запустив пілотний проект

супутникового моніторингу використання сільськогосподарських земель у трьох областях: Львівській, Київській та Миколаївській. Проект реалізує з використанням космічних технологій американська компанія EOS, яка виграла тендер на обслуговування цієї складової програми «Land Transparency». Використання технологій космічного моніторингу дозволяє з високою точністю оцінювати структуру та площу посівів, відстежувати стан рослин на всіх фазах росту, прогнозувати врожай на ранніх стадіях, контролювати аерооперації та інше. За допомогою моніторингу створено карту посівів сільськогосподарських культур, визначено точні межі полів, а також виділено усі основні типи покриття на території трьох областей за період з 2016 до 2018 року. Згідно з оцінкою Інституту космічних досліджень НАН та ДКА України, точність карт класифікації, складених у результаті цього моніторингу, становить понад 90 %, що вважається високим показником, особливо враховуючи велику кількість малих полів [9]. Зважаючи на високу точність одержуваної інформації про типи вирощуваних рослин, технології космічного моніторингу, які використовує компанія EOS, доцільно розповсюдити на територію усієї України. Водночас слід розробити механізм залучення підрозділами протидії наркозлочинності НПУ технологій, які використовують фахівці EOS, або інших компаній, що займаються розвитком технологій супутникового моніторингу земель до виявлення незаконних посівів снотворного маку та конопель.

Наприклад, у Євросоюзі реалізується програма Copernicus – щодо системи спостережень Землі з космосу, здійснювану за допомогою супутників нового покоління, які є більш ефективними порівняно з попередніми, оскільки мають більшу розділювальну здатність (тобто можуть розпізнавати на земній поверхні деталі менших розмірів). До цієї роботи залучено й вітчизняних фахівців, які, проте, відзначають недостатність фінансування з боку державних органів [10]. Вважається доцільним звернути увагу і на цю програму.

У рамках організованої у системі МВС України, відповідно до Постанови КМУ «Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів» від 14 листопада 2018 р. №1024 [11], єдиної інформаційної системи, доцільним вважається створення та включення до переліку пріоритетних інформаційних ресурсів географічної бази даних обліку територій, на яких розповсюджене як незаконне, так і ліцензійне культивування нарковмісних рослин, а також обліку осіб, причетних до такої діяльності.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що спеціально-криміно-логічне запобігання НПУ посіву або вирощуванню снотворного маку чи конопель повинно ґрунтуватися на чіткому дотриманні норм законів та вимог інших нормативних актів у цій сфері, а також на засадах взаємодії з іншими правоохоронними органами, органами державної влади та місцевого самоврядування, громадськими організаціями та окремими громадянами. До того ж актуальним і своєчасним завданням для органів НПУ є розробка та впровадження дієвих заходів протидії розгляданому негативному явищу з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.

Список використаних джерел

1. Бабенко А. М. Запобігання органами внутрішніх справ незаконному культивуванню нарковмісних рослин : дис. ... канд. юрид. наук. Донецьк, 2007. 221 с.
2. Ортинський В. Взаємодія підрозділів правоохоронних органів України у протидії контрабанді наркотичних засобів: теоретичні та практичні аспекти. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: юридичні науки. 2017. Випуск №884 (16). №1 С. 4–10.
3. Українська поліція почала ловити злочинців з повітря. *Segodnya.ua* від 08.09.2017. URL: <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/policiya-nachala-lovit-prestupnikov-s-vozduha-1053821.html>
4. Андрій Кіхтенко: у 2017 році поліція викрила 143 наркоугруповання розповсюджувачів наркотиків через інтернет. Інформація Департаменту комунікації Національної поліції України від 26.01.2018. URL: http://mvs.gov.ua/ua/news/11845_Andriy_Kihtenko_U_2017_roci_policiya_vikrila_143_narkougrupuvannya_rozповvsyudzhuвачiv_narkotikiv_cherez_Internet_FOTO.htm
5. Авіаційні правила України «Правила використання повітряного простору України»: затверджені наказом Державної авіаційної служби України, Міністерства оборони України від 11 травня 2018 року № 430/210 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1056-18>
6. В Україні різко обмежили використання дронів – деталі. *Радіо свобода* від 12.06.2018. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/zaborona-droniv-ukraina/29287052.html>

7. На Сумщині поліція та СБУ виявили та знищили велику плантацію коноплі. *24tv.ua* від 21.08.2018. URL: https://24tv.ua/ukrayina_tag1119

8. На Запоріжжі поліцейські під час операції «Мак», використовують гелікоптер та квадрокоптери для виявлення незаконних посівів конопель та маку. *Правда. зр* від 09.08.2018. URL: <http://zp-pravda.info/2018/08/09/na-zaporizhzhii-politseiski-pid-chas-operatsii-mak-vykorystovuiut-helikopter-ta-kvadrokoptery-dlia-vyivlennia-nezakonnykh-posiviv-konopel-ta-maku/>

9. В Україні запущено пілотний проект моніторингу із космосу використання сільськогосподарських земель. *Агронерспектива*. Прес-реліз від 11.01.2019. URL: http://www.agroperspectiva.com/ru/press_release/24810

10. Фельдман В. Космічний моніторинг – разом з європейськими партнерами. *Демократична Україна*. Новина від 27.11.2015. URL: <http://www.dua.com.ua/all/nauka-itekhnika/item/2151-kosmichnij-monitoring-razom-z-evropejskimi-partnerami.html>

11. «Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів»: постанова КМУ від 14.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF>.

Надійшла до редакції 27.11.2019.

References

1. Babenko, A.M. (2007) Zapobihannia orhanamy vnutrishnikh sprav nezakonnomu kultyvuvanniu narkovmisnykh roslyn [Prevention of Organs of Illegal Cultivation of Narcissistic Plants]: dys. ... kand. yuryd. nauk. Donetsk. 221 s. [in Ukr.].

2. Ortynskyi, V. (2017) Vzaiemodii pidrozdiliv pravoohoronnykh orhaniv Ukrainy u protydiv kontrabandi narkotychnykh zasobiv: teoretichni ta praktychni aspekty. [Interaction of Ukrainian law enforcement units in combating drug smuggling: theoretical and practical aspects]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu „Lvivska politekhnika“*. Seriya: yurydychni nauky. Vypusk №884 (16). №1 S.4-10. [in Ukr.].

3. Ukrainiska politsiia pochala lovyty zlochyntsvi z povitria. [The Ukrainian police started catching criminals from the air.] *Segodnya.ua* vid 08.09.2017. URL: <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/policiya-nachala-lovit-prestupnikov-s-vozduha-1053821.html>. [in Ukr.].

4. Andrii Kikhtenko: u 2017 rotsi politsiia vykryla 143 narkouhрупuvannia rozpovsiudzhuvachiv narkotyktiv cherez internet. [in 2017, the police exposed 143 drug groups on the Internet]. *Informatsiia Departamentu komunikatsii Natsionalnoi politsii Ukrainy* vid 26.01.2018. URL: http://mvs.gov.ua/ua/news/11845_Andriy_Kihtenko_U_2017_roci_policiya_vikryla_143_narkouhрупuvannia_rozpovsiudzhuvachiv_narkotyktiv_cherez_Internet_FOTO.htm. [in Ukr.].

5. Aviatsiini pravyla Ukrainy «Pravyla vykorystannia povitrianoho prostoru Ukrainy»: zatverdzeni nakazom Derzhavnoi aviatsiinoi sluzhby Ukrainy, Ministerstva oborony Ukrainy vid 11 travnia 2018 roku № 430/210 [Aviation rules of Ukraine “Rules of use of the airspace of Ukraine”: approved by the order of the State Aviation Service of Ukraine, Ministry of Defense of Ukraine of May 11, 2018 No. 430/210] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1056-18>. [in Ukr.].

6. V Ukraini rizko обмеzhyly vykorystannia droniv – detali. [In Ukraine, the use of drones - details has been sharply restricted]. *Radio svoboda* vid 12.06.2018. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/zaborona-droniv-ukraina/29287052.html>. [in Ukr.].

7. Na Sumshchyni politsiia ta SBU vyivlyly ta znyshchyly velyku plantatsiiu konopli. [In Sumy Oblast, police and the Security Service of Ukraine found and destroyed a large hemp plantation]. *24tv.ua* vid 21.08.2018. URL: https://24tv.ua/ukrayina_tag1119. [in Ukr.].

8. Na Zaporizhzhii politseiski pid chas operatsii «Мак», vykorystovuiut helikopter ta kvadrokoptery dlia vyivlennia nezakonnykh posiviv konopel ta maku. [In Zaporozhye, police during Operation Mack use a helicopter and quadcopter to detect illicit cannabis and poppy crops]. *Pravda. zp* vid 09.08.2018. URL: <http://zp-pravda.info/2018/08/09/na-zaporizhzhii-politseiski-pid-chas-operatsii-mak-vykorystovuiut-helikopter-ta-kvadrokoptery-dlia-vyivlennia-nezakonnykh-posiviv-konopel-ta-maku/>. [in Ukr.].

9. V Ukraini zapushcheno pilotnyi proekt monitorynhu iz kosmosu vykorystannia silskohospodarskykh zemel. [A pilot monitoring project on agricultural land use has been launched in Ukraine]. *Ahroperspektyva*. Прес-реліз від 11.01.2019. URL: http://www.agroperspectiva.com/ru/press_release/24810. [in Ukr.].

10. Feldman V. Kosmichniy monitorynh – разом з європейськими партнерами. [Space monitoring - together with European partners]. *Демократична Україна*. Новина від 27.11.2015. URL: <http://www.dua.com.ua/all/nauka-itekhnika/item/2151-kosmichnij-monitoring-razom-z-evropejskimi-partnerami.html>. [in Ukr.].

11. «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro yedynu informatsiynu systemu Ministerstva vnutrishnikh sprav ta pereliku yii priorytetnykh informatsiinykh resursiv» [“On Approval of the Regulation on the Uniform Information System of the Ministry of Internal Affairs and the list of its priority information resources”]: postanova KМУ vid 14.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF>. [in Ukr.].

SUMMARY

Kozar A.V. Some aspects of special criminological prevention by the National Police of Ukraine of illegal cultivation of narcotic plants. Some areas of special criminological prevention of illegal sowing or cultivation of hypnotic poppy or hemp have been investigated by the National Police of Ukraine. It is noted that the urgent and timely task for the bodies of the National Police of Ukraine is to develop effective measures to counter the negative phenomenon in view of the modern achievements of science and technology. Thus, within the framework of the unified information system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, it is proposed to create and include in the list of priority information resources a geographical database of records of the territories in which both illegal and licensed cultivation of narcotic plants and persons involved in such activities are distributed. The necessity of developing a mechanism for attracting the technologies of satellite monitoring of land by the units of counteraction to drug crime by the National Police of Ukraine to the detection of illegal crops of sleeping pills and hemp is emphasized. It is proposed to include in the Aviation Rules of Ukraine a separate section on the regulation of the procedure for the use of unmanned aerial vehicles by units of the National Police of Ukraine and other law enforcement agencies for crime prevention. In this section, in particular, it is desirable to develop a simplified procedure for obtaining the right to fly and to extend the scope of use of quadcopter. It is stated that the special criminological prevention of National Police of Ukraine sowing or cultivation of hypnotic poppy or hemp should be based on strict observance of the norms of laws and requirements of other normative acts in this field, as well as on the principles of interaction with other law enforcement authorities, local authorities and local authorities and individual citizens, suggested ways to improve national legislation on this issue.

Keywords: sowing or cultivation of hypnotic poppy or hemp, prevention, National Police of Ukraine, improvement.

УДК 343.57

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-4-128-133

Ярема Т. І.®

здобувач

(Київський науково-дослідний
інститут публічного права)

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СХИЛЯННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ ДО ВЖИВАННЯ ОДУРМАНЮЮЧИХ ЗАСОБІВ

З метою реалізації положень Конвенції ООН про права дитини, ратифікованої Верховною Радою України, в державі було вжито низку організаційно-правових заходів, основним з яких стало прийняття 26.04.2001 року Закону України «Про охорону дитинства». У ньому загальнонаціональним пріоритетом було визначено забезпечення реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіту, соціальний захист і всебічний розвиток. Водночас держава повинна забезпечити не лише гарантії її права на народження, але й максимально захистити її життя в цей період, оскільки діти є найбільш уразливою в соціальному та правовому сенсі категорією громадян.

У комплекс заходів, що вирішують це важливе завдання, входить і встановлення криміналь-

© Ярема Т. І., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-1135-4395>

vovo4ka23@ukr.net